

Salivsnabbtest – viktigt att känna till

Salivsnabbtester är ett smidigt och snabbt alternativ för att påvisa droger direkt vid provtagning. De lämpar sig väl i situationer där provtagningen behöver ske under uppsikt och där ett omedelbart resultat är önskvärt.

Det är dock viktigt att vara medveten om att salivsnabbtester i nuläget inte uppnår samma precision som urinbaserade snabbtester. Utvecklingen av urintester har kommit längre, vilket gör dem mer tillförlitliga för att upptäcka även lägre koncentrationer av droger. Eftersom gränsvärdena i salivsnabbtester generellt är högre och resultaten påverkas av metodvariation, kan små eller varierande mängder droger gå oupptäckta. Detta innebär också att spårtiden, dvs. den tidsperiod då drogen kan påvisas, är kortare än för motsvarande urinbaserade tester.

En viktig aspekt att känna till är att salivsnabbtester inte med säkerhet kan påvisa intag även vid ordinerad daglig dosering. Orsaken är att koncentrationen i saliv inte alltid speglar mängden substans i kroppen. Nivåerna kan variera beroende på metabolism, tid sedan senaste dos samt individuella skillnader. I kombination med snabbtestens relativt höga cut-off och den metodvariation som finns (ca $\pm 50\%$), kan detta innebära att

testet inte alltid ger utslag trots regelbundet intag.

Precis som alla snabbtester bygger saliv- och urinsnabbtester på antikroppsteknik och ska ses som screeningverktyg. De är effektiva för en snabb indikation, men bör alltid tolkas med förståelse för metodens begränsningar när det gäller känslighet och spårbarhet.

Salivsnabbtester bör därför ses som en komplementär lösning i de fall där snabbhet och enkelhet är avgörande, men där man samtidigt är medveten om de begränsningar som finns jämfört med urinsnabbtester.

Saliv som kroppsvätska är i sig en mycket bra matris för att spåra droger, men man ska veta om att den antikroppsbaseade metoden i snabbtester innebär begränsningar i känslighet och spårtid jämfört med urin.

För verifierade och mer tillförlitliga resultat kan precisionsinriktade salivanalyser utföras på Prodias laboratorium med LC-MS/MS-teknik.